

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Професійне спілкування в соціальній роботі»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *23 Соціальна робота*

Спеціальність – *231 Соціальна робота*

Освітньо-професійна програма – *Соціальна робота*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1, семестр – 2*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Орос Олександра Богданівна, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: halyna.shumytska@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Культура професійного спілкування соціального працівника – це складний багатоплановий процес сприйняття клієнта як об'єкта своєї професійної діяльності, встановлення контакту і взаємодії з ним з метою визначення його соціально-психологічних потреб, запитів і надання соціальної допомоги та послуг. Сучасна соціокультурна ситуація актуалізує питання підготовки кваліфікованого фахівця, котрий вільно володіє своєю професією, здатного до ефективної роботи зі спеціальності на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного удосконалення. Формування особистості майбутнього фахівця починається у закладі вищої освіти, де формуються його професійно значущі якості, творчі здібності, інтереси, цінності, зростає загальний рівень культури. Закладі вищої освіти допомагає майбутньому соціальному працівнику опанувати мистецтвом спілкування з людьми, що багато в чому визначає успіх соціальнопедагогічного впливу на клієнта, вчить умінню керувати своєю увагою й увагою клієнта.

2. Метою навчальної дисципліни є: формування навиків аналізу проблем комунікації та спілкування, смислів та змісту комунікаційних актів, навиків розпізнання невербальної сигналізації та емоцій співбесідника, навиків збереження комунікативної рівноваги та ефективності комунікації.

Завдання курсу: оволодіння та подальше вільне оперування фаховою термінологією; розвиток взаємозв'язків міжособистісного спілкування з іншими формами комунікативних процесів; розвиток умінь міжособистісної комунікативної взаємодії у зв'язку с цілями та мотивами комунікантів, ставленням один до одного, сценаріями спілкування; формування навичок аналізу смислів за змісту повідомлень та діалогів у комунікативних актах; розкриття особливостей використання психологічних знань про комунікативні процеси у формуванні комунікативної компетентності, навичок рефлексії та емпатії, ефективної комунікації.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

Тема 1. Поняття про спілкування та його структуру

Тема 2. Спілкування як обмін інформацією (комунікативна сторона спілкування)

Тема 3. Спілкування як взаємодія (інтерактивна сторона спілкування)

Тема 4. Спілкування як сприйняття людьми один одного (перцептивна сторона спілкування)

Тема 5. Моделі комунікації та методи аналізу

Тема 6. Поняття про комунікативні бар'єри та причини їх виникнення

Тема 7. Алгоритм безконфліктного спілкування у професійній взаємодії соціального працівника

Тема 8. Соціальна згуртованість як конструктивна складова суспільного розвитку

Тема 9. Ділові та неділові види спілкування

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Загальні компетентності (З)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

З1. Здатність виконувати професійну діяльність згідно з етичними вимогами соціальної роботи та особливостями фізичного й емоційного стану отримувачів соціальних послуг.

З3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

З5. Здатність вчитися і бути навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації.

З10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

Фахові компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

Л5. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати і розв'язувати конфлікти в професійному колективі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Березовська Л.І. Теоретичні і методичні засади формування комунікативно-мовленнєвої компетентності соціальних працівників у процесі професійної підготовки: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Людмила Іванівна Березовська; Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К.Д.Ушинського. Одеса, 2020. 531 с.
2. Карпенко О.Г. Теорія і практика соціальної роботи: навчальний посібник. Київ: Слово, 2015. 408 с.
3. Лукашевич М.П., Семігіна Т.В. Соціальна робота. Теорія і практика. Київ: Каравела, 2017. 368 с.
4. Максименко С.Д., Забродський М.М. Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування). Київ: Главник, 2005. 112 с.
5. Перхайло Н.А. Сучасні комунікативні технології в соціальній роботі : навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М., 2018. 113 с.
6. Філоненко М.М. Психологія спілкування: підручник для вищ. навч. закл. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.
7. Холод О. Соціальні комунікації: тенденції розвитку: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. й доп. Київ: Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с.